

დაილაპარაკა. როგორც მოსალო-
დნელი იყო, „მშაქი“ ინტერნაციო-
ნალური ნიადაგზე სდგას. ამ გაზეთის
მე-23-მ წიგნში ვითარებები:

„რადგანაც ტფილისის საქალაქო სა-
ბჭოსათვის ხმოსნების ასარჩევად ბრძო-
ლა დაწყდა, ამისათვის ტფილისში
შემდგომარა პარტიულმა ჯგუფმა, რომელ-
მაც ასარჩევად გამოსულან სხვა და სხვა
ლოზუნები.“

ტფილისში შემდგომ ჯგუფთა „შო-
რის არის იმ გვარს ჯგუფი, რომლის
ლოზუნები ეროვნულია, ესე იგი იმას
საბჭო ეროვნული უფროსების შექმნა სა-
ქალაქო საბჭოში, რაიცა ნიშნავს,
რომ ხმოსნები არჩეულ იქნენ ეროვნულ
პარტიების მიხედვით.“

„მშაქს“, როგორც პროგრესული
ორგანოს, მრავალჯერ გამოუთქვამს თე-
ზისი აზრი იმ პრინციპების გამო, რომ-
ლითაც უნდა იხსოვებოდნენ საქალაქო
არჩევნების დროს. საქალაქო
საბჭო იმგვარი დაწესებულებაა, რომ-
ლის მიზანია იზრუნოს ქალაქის ინტე-
რესებისა, უფლებებისა, წინსვლად
ბრუნება და განვითარებისთვის.“

ამიტომ უპირველესად ხმოსნებთან,
ანუ ქალაქის მამებთან, უნდა არჩეულ
იქნენ პირდაპირი, მოუსყიდველი, კმ-
თილ აზრის, ენერგიული და ნაყო-
რითი იმგვარი განუყოფელია ქალაქის
ინტერესებისა და სარწმუნოებისა, იმისდა-
ხედავად ქართველი იქნება ის, სომეხი,
რუსი, თათარი, თუ ვერძალი.“

უპირველეს ყოვლისა ჩვენ გვსაბუ-
რთავს იმ გვარი პირები, რომელთაც
გამოცდილებამ ექნებათ ქალაქის გეო-
ნომიურ მრავალფეროვან საქმეებში,
შეთვალისწინებენ მსხვერპლთა არსებით
საქმიანობას და დაცემას მის ინტე-
რესებს; მათ უნდა ჰქონდეთ ენერგიული,
სურვილი და თავისუფალი დრო საქალაქო
საქმეების წარმოებისა და შესწავ-
ლისთვის. აი, ამნაირი პირები უნდა
იქნენ ამორჩეული მიუხედავად იმისა,
თუ იგიინ რომელ ეროვნებას ეკუთვნის-
ნააზრის, სომხის, ქართველი, თა-
თარი თუ ვერძალი. მაშასადამე,
უპირველეს ყოვლისა ამ ლოზუნმა
უნდა გვიხელმძღვანელოს ხმოსნების
არჩევნების დროს. შემდეგ ჩვენ გე-
ტყვიან ჩვენს სიტყვას დანარჩენ ლო-
ზუნების შესახებ.“

კეთილი. მაგრამ რით აგვიხსნის
„მშაქი“ იმ გარემოებას, რომ ქალაქის
თვითმმართველობისთვის სასარ-
გებლო პირებს სომხის ნაციონა-
ლისტები მხოლოდ სომხებში აღმოა-
ჩენდნენ ხოლმე? განა დასაჯერებე-
ლია, რომ „საქმისათვის სასარგებლო-
ა“ და „პარტიოზისა“ მუშაქნი ქარ-
თველებში არ მოიძებნებიან? უარ-
ჩივთ, რომ ქართველებიდანაც ამო-
ირჩიონ ხმოსნები, რადეს უცდით?
თქვენ ხომ სასარგებლოდ მიგანიათ
ხმოსნების არჩევა, „მიუხედავად
ეროვნებისა“?

იმედია, „მშაქი“ არჩევნების დროს
სათანადო მოწოდებით მიმართავს
თავის მკითხველებს და ურჩევს თე-
ორი კენჭი მისკენ ქართველების
მიერ დასახელებულ კანდიდატებს.
ან იქნება „სასარგებლოა“ კაცი ქარ-
თველებში ვერ იპოვონ? მაგასაც
მალე ვნახათ.

ახალი ამბავი

ტფილისი

➔ ტფილისის საგუბერნიო სა-
ქალაქო საქმეთა საკრებულომ გა-
ნიხილა ქალაქის გამგებანს მიერ
შედგენილი ხმოსნთა ამომრჩეველი
საბჭოლი სიები, რომლებიც გამოა-
ქვეყნეს 20 ოქტომბრის და შემდეგი
ნაკლი აღმოაჩინა: 1) სიიდან არ
არის გამოირჩეული ის ამომრჩევე-
ლები, რომელთაც გადასახადი 20
ოქტომბრამდე არ შეუტანიათ; 2)
საქალაქო დებულებათა 24 მუხლის
ნაწილის წინააღმდეგ სიებში შეტა-
ნულია 63 უცხო ქვეყნების ქვემო-
რდომი; 3) ბევრი ამომრჩეველის მა-
მის სახელი არ არის აღნიშნული; 4)
ზოგიერთი უცხო ქვეყნთა პარ-
ტიონები შეტანილია სიებში როგორ-
ცა „მშვენიერების“, და „შვი-
ლები“, „ქალიშვილები“, „მოზე-
ლი“, „მშენი“. მაშინ, როდესაც სა-
ქალაქო არჩევნების შესახებ წინადა-
სტების სამინისტროს განკარგულე-
ბით და სენატის 1896 წლის გან-
მარტებით, ყოველი მშვენიერე ცა-
ლვე შეკვეთ მხოლოდ ერთი საერთო
ნომრით და საერთო რუბრიკებში
შეტანის ნებას არ აძლევს; 5) ზო-

გიერთი ამომრჩეველი საქალაქო დე-
ბუტებთან მე-35 მუხლის წინააღ-
მდე ერთსა და იმავე დროს რამდე-
ნამდე უბანში შეტანილი და სხვა.
ამიტომ სიების დამტკიცება, სანამ
მათი შესწორება არ მოხდება, შე-
საძლოდ ვერა სცნო.

➔ ქალაქის გამგებანმა ცნობა
მიიღო, ავღობრის მოედანზე კერძო
პირის ცხარის ხორცს 11 კაპიკად
ჰყიდდა. ამის გამო პოლიციის გა-
მოძიებამ შემდეგი აღმოაჩინა. ზო-
გიერთი პირი რიცხვით 10 კაპიკა-
დამ, ქალაქის სასაქალაქო ნარდად
კიდულბენ ხორცს, ყასბებთან ჩა-
მოაქვთ, მეორე დღეს კი ხელზე
ჰყიდენ ხორც უღარიბეს მცხოვრებ-
თათვის ქალაქის გამგებანის მიერ
შემუშავებულ ნიბრზე გაცილებით
იფად. (ნიბრით ხორცით 13 კაპი-
კის). ეს აიხსნება იმით რომ მათ
გარდა გადატანისა სხვა გადასახად-
ები და ხარჯები არა აქვთ. გამოძიე-
ბა წყარობით.

➔ ტფილისის ქალაქის მო-
რავმა გუბერნატორს სენატში წარ-
სადგენად წარუდგინა განსაზღვრება
ტფილისის საგუბერნიო საქალაქო
საქმეთა 1910 წლის 16 ივნისის
დამდგენილებისა, რომლითაც საკრე-
ბულომ გააუქმა ქალაქის გამგებანის
დამდგენილება, რომ ბაზრის ქუჩი-
დან დაწყებული აღმოსავლეთის ბაღ-
ში გასასვლელი გზა გაფართოვე-
ბულ იქნას.

➔ კავკასიის სამხედრო სა-
დგენი საზოგადოებამ ამოიჩინა 17
ექიმისაგან შემდგარი კომისია, რომ-
ელსაც დაევალა ლექციების თე-
მაზე „ზოგიერთი შემთხვევაში ხალხში
საგრიგნო ცნობები გაავრცელოს.“
კომისია ს. სეკიკიად გაიყვანა: ქა-
რთული, სომხური და რუსული. ქა-
რთული სექციამ შედგენი ექიმები:
ბ. ვაჭაძე, ვ. ლაბაშიძე, ა. დიასა-
მიძე და ა. თეთრაძე.

➔ ტფ. ქალაქის საქიმიო ლაბო-
რატორიის გამგემ ქალაქის სასა-
ნატარო ექიმთან ერთად დათვალი-
ერეს პირზოვის, ბაგროვის და
მამედლის თათრული საკანდიტოე-
ბი, რომელიც შეტანა ანტისანტოე-
რულ მდგომარეობაში ნახეს, ამის
გამო დაადგინეს: მოსთხოვონ, რომ
მაგიდებზე დაგებული იყოს მარმა-
ჩილი, ან თეთრი თუნუქი, სადგო-
მები გააფართოვონ, წყალსადენი
მიღები გაიყვანონ, გააკეთონ ბინძურ
წყლის ჩასასხმელი მილები, იქონი-
ონ მუდამ საშინი და სამი სუფთა
პარსახილი, 6 ხალათი, 2 კალი
ყოველ მუშაზე. ბუხრებს ზევით
ჩამოაფარონ; რათა კვამლი ოთახებ-
ში არ გადიოდეს. თუ განსაზღვრულ
ვადამდე ამას არ შეასრულებენ სასა-
ნატარო წესების დარღვევისათვის
პასუხის გებამი მიიკისება.

➔ დღეს, საღამოს 7 საათზე,
კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო სა-
ზოგადოების დარბაზში მოხდება საკ-
სხერტო კამისიის კრება, რომელიც
მეტილიობის გამოფენაზე წარმოდგე-
ნილ საუკეთესო ნიმუშებზე ჯილ-
ლოს მიუღებს.

➔ ტფ. ბირის უფროსმა მა-
კულერმა გ. დ. პრესმანმა ქალაქის გამგე-
ბანში წინადადება შეიტანა, რათა შე-
პით გათხოვნი საუკეთესო ხარისხის
ქვა-ნახშირით შესცვალონ; ეს გაცი-
ლებით იფად ჯდება და უფრო
მარჯველია.

➔ ქალაქი თეატრი. დღეს ქა-
რთულს თეატრში წარმოდგენილი
იქნება ამერიკელ ცნობილ მწერლის
ჯერიმ კ. ჯერიმის კომედია „ქაქას
გუგა“ (მისი გობს). ამ პიესისათვის
დახატულია ახალი დეკორაცია მხატვ-
რის გრიგოლ მესხის მიერ, მონაწი-
ლეებმა: ქ. ქარაგაძე, თეატრი, ჯერ-
ქიშვილი, საგინაშვილი, ვიტრო-
რელი და ბ. ნი. გ. გუნი, შათირი-
შვილი, მაგლობიშვილი და სხვანი.

➔ ტფილისის გუბერნიის სახალ-
ხო სკოლების დირექტორმა გუბერ-
ნატორს წარუდგინა და დამტკიცე-
და სთხოვა გორის მაზრის საოფე-
სო კარავაჯისა და სოსონის საზოგა-
დოებათა დამდგენილებანი, რომ ამ
სოფლებში პირველადწყებითი სკო-
ლები გახსნან.

➔ ბ. ირეთელს „ქრისტიანე“
გადუქმებია. პირველ მოქმედების
შემდეგ ჩაუმატებია ერთი მოქმედე-
ბა, რომელიც ლოდიკურად გადა-
სვლია მესამე მოქმედებაში. მე-
სამე მოქმედება შეუსწორებია და
ამ მოკლე ხანში ქრისტიანე ასეთია
შესწორებით დაიდგმება.

➔ დუბუ მეგრელს (ხოსტარია)
განუხრავს თავის თხზულებათა
მესამე ტომის გამოცემა. ამ ტომში
შევა სრულიად ახალი ჯერ დუბე-
ქდავი დიდი რომანი.

➔ სამღვდლოების კრება. ამ
დღეებში დიდუბეში მოხდება ქალა-
ქის მეოთხეხაზოლიანის სამღვდე-
ლოების კრება, რომელიც განიხი-
ლავს სინოდისგან ახლად მიღებულ
უქაშს. ეს უქაში ეხება თვითმუ-
დგისის კრებულის უზრუნველ
ყოფის სახელმწიფო მიწებით (თითო
კრებულს 33 ღვთისმეტყველ). ამჟ
საკათბის შესახებ ამ დღეებში
სამღვდლოების კრება მოხდება სოფ.
საგარეჯოში. კრებამ შეიმუშავა
წესები, რომლითაც შესაძლებელია
ამ უქაშის განხორციელება და მოკლე
ხანში შესაფერს უზამდგომლობას
აღძრავს მთავრობის წინაშე.

➔ სამღვდლოების შორის დე-
კანოზი გაროდცევი ტფ. რუსულ
ეკლესიების ბლაღოჩინად დაინიშნა
ქართული ეკლესიების ბლაღოჩინი
დევანოზი ს. შოშიაშვილი, თანახ-
მად თავის თხოვნისა, ამ თანამდე-
ბიდან განთავსდებოდა. მის აღ-
გილას დაინიშნა მღვდელი მთავარ-
ანგელოზის (ავღაბარში) ეკლესიისა
ი. მირიანაშვილი. სამხედრო ეკლეს-
იების ბლაღოჩინი დევანოზი ე.
ბიბინაშვილი გადაყვანილ იქნა კონ-
სტანტინოპოლში.

➔ ქალაქის სასანატარო კომისია უცნობს
თათრს ქუჩაში წაართვა თაღი და გამო-
საჯევად ქალაქის საქიმიო ლაბორატო-
რიაში გაგზავნა. გამოცვლევამ დაამტკიცა,
რომ თაღი ხელგანუხრია. საქმელად უფარ-
გისია, თათრის ვინაობა არ იცან, რადგა-
ნაც მოიხადა.

საზოგადოებრივი და კრებები

➔ სამშაბათს, 13 ოქტომბრის,
საღამოს 8 საათზე უფანთალებე-
ლესი თავადის პ. ა. გრუზინსკის
თავმჯდომარეობით საზოგ. სამეურ.
საზოგადოების საზოგადო კრება
შესდგა. თავმჯდომარის წინადადე-
ბით კრებამ ფეხზე ადგომით პატი-
ვი სცა საზოგადოების განსვენებუ-
ლი წევრის კ. ი. ყაგარეშვილის
ხსენებას. შემდეგ მოხდა არჩევნები
საექსპერტო კომისიის წევრებს,
რომელთაც ხილულობის გამოფე-
ნის საუკეთესო ნიმუშებს ჯილდო
უნდა მიუსაჯონ. კომისიაში ამირა-
ჩის: მელია, ხუნდაძე, როლოვი,
გამკვეცაძე, კელაშვილი, ტიმოფე-
ევი, აფიკიანკი, წინამძღვარიშვილი,
ლი, საჩხი, ვერმიშვილი, ვეგორაძე
აღიბეგოვი, ხეთაფური, ზომერი და
იოსელიანი. არჩევნების შემდეგ ვ.
რ. ხილბაძემ საზოგადოებას ვრცე-
ლი მოხსენებით გააცნო ამერიკული
სისტემის მრავალ საკეთილ ნიმუშთა
ნი, კრებამ მოიწონა მოხსენება.
მოხსენებელს მადლობა გამოუცხა-
და და დასვენა, რომ არ შეიძლე-
ბა ითქვას რამე გუთანის ხანგრძლივ
მუშაობაზე. ამიტომ ჯერ-ჯერობით
ხალხს ვერ ვუჩვენებ მის შექმნას სი-
ძვირის გამო. შემდეგი დადგინეს
შემდეგ საზოგადო კრება 28 ოქ-
ტომბრის დანიშნონ ვიცე-პრეზი-
დენტის ამოსარჩევად გამოფენის
საუკეთესო ნიმუშების მისაცემ ჯილ-
დოს გამოსაცხადებლად.

ბრძენი გზა

➔ სად. ბაგრა. 16 ოქტომბრის, სად.
გამოდან მიმავალ მატარებლიდან აღმწე-
სა კატაშვილი გადმოხდა, მატარებლის
კვამ მოჰყვა და ძლიერ დაშალა. დაშა-
ვებული ხაზურის საავადმყოფოში გაგზავ-
ნეს.

➔ სად. აქსაფა. ბორცვმომქმედება
მე-39-ს ვერის უფროს მუშის ტაბატაძის
სახლი გაქურდეს. წასეს აგვადეც ცხარი
და ძროხა. უცნობა ვინაობა ვერ გამო-
არკვეს.

➔ სად. აქსაფა. ბორცვმომქმედება
16 ოქტომბრის რკინის გზის მიდამოებში
უცნობმა ჩოვლეგობით მძიმედ დასჭრა
მეზობელ ფარნაოზ ბარბაქაძე. ბორც-
ვმომქმედ მიიღია.

საბრძოლო ცნობები

➔ ახალქალაქის მაზრაში წელს
მოსავალი შემდეგი ციფრებით გა-
აღიროცხვება: ხორბალი მოსულა
1,270,420 ფუტი, ქერი—2,011,305
ფ. მოსავალი საშუალოა. მოსალო-
დნელია, ზედმეტად მოარჩეს 866130
ფუტი, რომელიც ადგილობრივ ბაზ-
რებზე გაიყიდება.

მ. შ. თ. ა. ი. ს. ი.

➔ გორას, 16 ოქტ., ქალაქის ქუჩე-
ბი ყურძნით დატვირთული ურემებით
აივსო. მყიდველები ბლომად დაე-
ცა და შეუადგმდის ყველა გასად-
და. გაიყიდა ფუთი მანეთად. საზო-
გადოდ წელს ყურძენი ნაკლებია,
დამალი მარცვლი ბევრი ურეგია
და გამოსავალი ნაკლები აქვს მაზრა-
შიანდელთან შედარებით. ჩარჩები
ხელს უშლიან მცხოვრებლებს ყურძ-
ნის ყიდვაში და ფასებსაც უწევენ.
ერთი კვირაა ქუთაისში კარგი და-
რები დგას.

ს. ს. ს. მ. ი.

➔ სოხუმის სტენის მოყვარეთა
წრეს ადგილობრივ სახალხო უნივერ-
სიტეტის საზოგადოებასთან შეერ-
თება განუხრავს.

➔ ქალაქის გამგებანა შეუდგა ძვე-
ლი წყალსადენს მიღების შეკეთებას,
რომელსაც სამი კვირის განმავლო-
ბაში დათავაზრეს.

➔ რადგანაც ტუბსეს ნავთსად-
გურის აშენებაში ბევრი მუშა იღებს
მონაწილეობას, სოხუმში მუშების
რიცხვი ძლიერ შემცირდა და მუშა
ხელის საკარგებაა. (ს. ს. ს. მ. ი.).

პ. რ. მ. ი. ს. ი.

➔ ტფ. მაზრა. 13 ოქტომბრის
სოფ. ნოვოგოროდისკი აქურთბეს
ახლად გახსნილ ერთკლასიან სკო-
ლის შენობა. კურთხევას დაესწრა
ამ მაზრის სკოლების მეთვალყურე
მღვდელი ს. ბელიაშვილი.

➔ თუშეთი. ს. ქვემო ალვანში
არსდება ორკლასიანი სამონისტრო
სკოლა, რომლის შენობაც უძვე-
ლესად არის.

➔ ბ. მარტყოფი. ამ სოფლის
თავში, ადგილ ტეველში ნათეს
ნიშნები აღმოაჩნდა. ეს ადგილი
უკვე გამოიკვლია სოფელელების მი-
წვევით ინტენერმა ჯორჯაძემ, რომ-
ელსაც სოფელმა მიიღო საქმის
გაგრძელება.

➔ სოფ. ველისციხე (სიღნა-
ლის მაზრა). წყალსადენის გაყვანას
უკვე შეუდგნენ ტფ. ქალაქის ინტე-
ნერის ქურდიანის ხელმძღვანელო-
ბით. გასაკვირველი სწორედ, რომ
აქ ამ საქმის მეთაურებმა ადგილო-
ბრივ მცხოვრებთაგან მუშების ვერ
იპოვეს, თუმცა ბევრს ეცადნენ,
მუშათა კომპლექტი ადგილობრივ
მცხოვრებთაგან შეედგინათ. მეთაუ-
რებმა ამას წინადა ტფილისიდან გა-
მოიწერეს 11 მუშა—სომეხი, მა-
გრამ, რადგანაც მუშები კიდევ სა-
კირიანი არიან, ამიტომ თათრებმა
კიდევ 20 მუშა მოითხოვეს.

➔ სოფ. გრამიკოე (სიღნაღის
მაზრა). ადგილობრივმა გლეხებმა
— მუდარლოს თათრების დიდ-
ძალი საქონელი გაირეკეს, რომე-
ლიც საზოგადოების სახლობლებს
ანადგურებდა. ამის გამო თათრებმა
სოფელელებს ჩხუბი აუტყეს და
სოფლა დაიწყეს, სოფლის დროს
ერთი უცნობი თათარი მოჰკლეს.

➔ ახალ-სენაკსა და ზუგდიდში
ამ მოკლე ხანში ბანი სერგო გერ-
სანი წაიკითხავს ლექციას: „ქარ-
თველები ძველთა, ვიდრე სამეფოს
დაარსებამდე“. შემოსავლის ნახევარ-
ი გადევნება წერა-კითხვის გამა-
ლობრივ განყოფილებებს.

➔ სოფ. საგარეჯო (ტფილისის
მაზრა). გომბორისკენ სამი ვერსის
მანძილზე იპოვეს გვამი მაღაზოვის
საეტაბო სადგურიდან 25 სექტე-
მბრის გატყეული კატორგელისა.
ფეხებზე ჰქონდა დაშხვრებული ბორ-
კილების რგოლები. ძალით მოკვლის
ნიშნები არ აღმოაჩნდა.

➔ სოფ. აგტაგლი (ტფ. მაზრა)
ალახვერდი-ტანგი-ოღლის თავლას

ცეცხლი გაუჩნდა. შენობასთან ერ-
თად დაიწყო: სამი ხარი, ორი ძრო-
ხა და ხუთი ცხვარი. ზარალი 300 მ.
აღებამება.

შურნალისტი დ. ი. შ. რ.

48.

➔ ვადგარბული ქარავნობა.
ქართულ თეატრში სეზონი დაი-
წყო, მაგრამ ვისთვის? რეკონსტრუ-
ქი აღნიშნავენ, წარმოდგენამ კარგად
ჩაიარა, მაგრამ ამასთანავე უმატე-
ბენ, ხალხი ცოტად დაესწარება. ქარ-
თულ თეატრში მოსიარულეთა კონ-
ტიგენტს ინტელიგენცია და საზო-
გადოების ცოტად თუ ბევრად შე-
ძლებული ნაწილი შეადგენს. წინა-
დაც ბევრჯერ აღუნიშნავს ჩვენი
ცხოვრების მემბრანის, რომ ეს ნა-
წილი საზოგადოების ქართულ ინ-
ტელიგენტს ვერ ასიაშვებს, რად-
განაც მას არავითარი ორგანიზული
კავშირი არა აქვს ქართულ კულტუ-
რასთან. ქართული ლაპარაკი, ქარ-
თული მუსიკა მას სწენას ვერ უხალო-
სებს; იგი ვადგარბულია, გარუსე-
ბული, უცხო კულტურაზე აღზრდი-
ლი.

ფრიად სამწუხარო მოვლენაა, ჩი-
რინი არ უნდა. ქართველი ინტელი-
გენტის განვითარებული გემოვნება
ქართულ წარმოდგენებით ვეღარ
კმაყოფილდება, ჩვენი სულიერი კულ-
ტურა მას სათანადო საზრდოს ვერ
აწვდის, ისიც ბუნებრივად იქითკენ
მისწრაფებს, სადაც მეტ სულიერ
საზრდოსაა შპოულობს, მიღის... რუ-
სულ ღრმაზე? თქვენც არ მომე-
კვდეთ, რუსულ ღრმაზე ერთს ქარ-
თულსაც ვერ დაინახებთ. იქნება
ოპერაზე დადის ქართველი საზოგა-
დოება? სანთით რომ ეძებოთ, ვერ
მოიპოვით. ერთიანი თეატრალია-
ს მერს ოპერაში ვერავისა ნახავთ. მაშ
სად დადის ქართველი საზოგადოება?
სად იკლავს იგი თავის სულიერ მო-
თხოვნილებას, სადა სტყვება ქარ-
თული? კლუბის სორობით მოსძებ-
ნეთ და იქ იპოვით.

მაშ, რაღათა გწუწუნებთ გარუსე-
ბაზე? ჩვენი ინტელიგენცია კი არ
გარუსდა, ვადგარდა, დევნებია (კი-
ის გზას დადგა; გარუსება რუსულ
კულტურის შეთვისებას ნიშნავს.
ჩვენმა ინტელიგენტმა თავისი კულ-
ტურა დაჰკარგა და ვერც სხვისი შეი-
თვისა. ვაი, რომ ეს გარუსებაზე უზ-
რესია! ტყუილად დავიწყებთ ჩვენი
ინტელიგენტების ძებნას რუსულს
ღრმაზე, ან ოპერაზე კლუბის სო-
რობი დათვალთქვით და დარწმუ-
ნული ბრძანდებოდეთ, რომ თითო
სერულო თითო ქართველს მიიღ
იპოვით!..

➔ ვადგარბული ქარავნობა. საჭიროა იმის
შესტუმბენ ამ თავითვე მთელი ხალ-
ხის მოთხოვნილებების დაკმაყოფილე-
ბას. იმედი მაქვს, ადგილობრივ
საზოგადოების შეგნებული ნაწილი
დახმარება.

➔ ვადგარბული ქარავნობა. აგრონომები ვერ
შესტუმბენ ამ თავითვე მთელი ხალ-
ხის მოთხოვნილებების დაკმაყოფილე-
ბას. იმედი მაქვს, ადგილობრივ
საზოგადოების შეგნებული ნაწილი
დახმარება.

ქართულ საზოგადო. სამეურნეო საზოგადოების წინაშე საზო- გადო. კრება.

კრება თი. დ. ე. ნოვაქოშვილის
თავმჯდომარეობით 12 1/2 საათზე
გახსნა. თავმჯდომარე კრებას ვრცე-
ლი სიტყვით მიმართა, რომელშიაც
აღნიშნა საზოგადოების დაფუძნების
ისტორია, მიზანი, მოქმედება და ის
მნიშვნელობა, რომელიც დღეს-დღე-
ობით აქვს ასეთ ორგანიზაციას.

➔ სოფ. გრამიკოე (სიღნაღის
მაზრა). ადგილობრივმა გლეხებმა
— მუდარლოს თათრების დიდ-
ძალი საქონელი გაირეკეს, რომე-
ლიც საზოგადოების სახლობლებს
ანადგურებდა. ამის გამო თათრებმა
სოფელელებს ჩხუბი აუტყეს და
სოფლა დაიწყეს, სოფლის დროს
ერთი უცნობი თათარი მოჰკლეს.

➔ ახალ-სენაკსა და ზუგდიდში
ამ მოკლე ხანში ბანი სერგო გერ-
სანი წაიკითხავს ლექციას: „ქარ-
თველები ძველთა, ვიდრე სამეფოს
დაარსებამდე“. შემოსავლის ნახევარ-
ი გადევნება წერა-კითხვის გამა-
ლობრივ განყოფილებებს.

➔ სოფ. საგარეჯო (ტფილისის
მაზრა). გომბორისკენ სამი ვერსის
მანძილზე იპოვეს გვამი მაღაზოვის
საეტაბო სადგურიდან 25 სექტე-
მბრის გატყეული კატორგელისა.
ფეხებზე ჰქონდა დაშხვრებული ბორ-
კილების რგოლები. ძალით მოკვლის
ნიშნები არ აღმოაჩნდა.

➔ სოფ. აგტაგლი (ტფ. მაზრა)
ალახვერდი-ტანგი-ოღლის თავლას

თავმჯდომარე. რადგანაც მატრის
საზოგადო კრებამ ამოიჩინა სიკე-
განსაზღვრულ ვადით და ეს ვადა კი
ჯერ არ გასულა, ეს საკითხი ნაად-
რეკია დღევანდელი კრება საგანგე-
ბო კრება და მან უნდა დამტკი-
ცოს მოქმედების გეგმა.

გაგრძელება, მხოლოდ უნდა აღინიშნოს, რომ სულთნის მთავრობამ სასარგებლოდ საქონელის წარმოების მხარეში წარმატებით მოახერხა 10-12 წლის წინადაც გასული იყო სასულიერო სასწავლებლები, თან არსებული კომიტეტის, რომლის ერთი წევრი განაგებდა მის საქმიანობას. ამის შედეგად სასულიერო განათება, სხვა და წესიერად მიმდინარეობდა მისი საქმიანობის, რასაც ყოველ წელიწადს აღასტურებდა ტფილისიდან მოსული რევიზია და მადლობას უცხადებდა კომიტეტს.

აი, სწორედ ეს საწყობი გაუხდიათ სასულიერო საგნად ჩვენ სულიერ მამათ. წინადაც ასეთ კერებზე არა ერთხელ აღუძრავთ მის შესახებ საკითხი, მაგრამ მაშინ მთავრობა და მღვდლები ეწინააღმდეგებოდნენ, ხოლო მომდევნო წლებში მღვდლები ემხრობოდნენ და ისევე კომიტეტის ხელში სტრუქტურა გაიშალა. წინადაც საქმე ჩინებული მიმდინარეობდა, და მღვდლების ხელში კი ვინ იცის რა იქნებოდა. მაგრამ გავიდა ხანი, მთავრობა მღვდლებს მტერი ლუკმის მად აღქმით და კიდევ წამოაყენეს ეს საკითხი. სიმართლე უნდა იყოს, თანამდებო კაცობის მამა ვინაა, თანამდებო, რომელსაც ბევრჯერ წამოაყენებდა ეს საკითხი, მაგრამ ყოველთვის უარ უყვებოდა. მარტო დღეს კერებზე-კი მღვდლების გარდა, თვით დეპუტატებსაც გაეღვიძათ მად; მაგ. მ. ს. ალადაშვილი და მ. დიმიტრიშვილი. რასაკვირველია, მათ მიმართ ღებუტატებში, რომელთაც უფრო აინტერესებდათ, ვისთვის დაეღვიძათ ბოზაშის ჯანი. სწორედ ამ კითხვის გადაწყვეტის დროს მამა დეპუტატები და ინტერესებულ პირებთან ერთად ისე შეეტანა ერთმანეთს, რომ ერთ-ერთი მხარეებს სწამებდნენ ბაზისის მიმდევრობას და იგი გამწვავდა საკითხი, რომ მათი საქმე საშინაო სასამართლომ გაარიდა.

წელს ჯერ არც კი დაწყებულიყო კრება, რომ მამა ლაშაშვილი და დეპუტატების გარეშე სიარული და ისევე წამოაყენა ეს საკითხი. ამა, მტრულმა ვინ დაიწყო, და ლაშაშვილის გარდა, სხვებმაც თხოვეს, საწყობის მმართველობა. მაგ. მღვდლებმა: ლ. დიმიტრიშვილი, ს. ალადაშვილი, გ. კეიხიძე, ვ. მისულაძე, ი. შაველიშვილი, დ. ლეონიძე, მ. კიკნაძე, ი. ივანიძე, კ. სხეიძე, მაგრამ ჩვენ ვერ გავიგეთ, რასაკვირველია, ყველა მათი თვითონ იმართებდნენ დეპუტატებთან საქმის გაკეთებას. არც მათგანი, დეპუტატი ალადაშვილი და კეიხიძე, ხოლო თვითონაც თხოვრებდნენ, და კიბიყელ დეპუტატებისთვის სულ ერთი იყო ვის ხელშია უნდა ყოფილიყო, ვინაიდან თავიანთი-სილანდის სახლის საწყობი ეკუთვნებდა და ამისათვის ამ საკითხის გადაწყვეტაში მათ მონაწილეობა არც კი უნდა მიეღოთ. რადგანაც მონაწილეობა მიიღეს, უკანონოდ შეიძლება ჩაითვალოს ამ საკითხის გადაწყვეტა.

ამ საკითხში ჩვენმა სულიერმა მამებმა, იმის მიგონა, რომ მღვდლებმაში მიეღოთ საზოგადო საქმის ინტერესი, მისი წესიერი მსვლელობა და სარგებლობა, ყურად პირის სიამოვნება უფრო მაღლა დაეყენებინათ და დაედგინათ: სახლის საწყობის გამგებლობა

ლო რკინის გზა, დამთავრებული და დაუმთავრებელი, ხანის ხელში უნდა გადავიდეს, ძველ კონცესიებს ძალი ადარ აქვს ამერიკიდან. ამან დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია ხალხში და ეს სისხლის ღირაც მეტად დიწყო. მთავრობის ზოგიერთი მოხელენი ურჩევდნენ, შეეძლებოდა მაგ ბრძანების ასრულებოდა, მაგრამ განკარგულება მიიღეს, რაღაც უნდა დაგვიდგოთ, ასრულებოდა ბრძანება.

აჯანყება პირველად სილანდში დაიწყო, აქედან იგი მოედო სხვა პროვინციებს: კიანკს, ხუნანსა და ქუთაისს. მოძრაობა იყო და არის გუბერნიის პროვინციისა. მოძრაობა ახლა მარტო რკინის გზის თაობაზე მოთხოვნილებას არ დაჰყავს, არამედ უნდა დაგვიდგოთ, ასრულებოდა ბრძანება.

ჩამოაღდეს მამა იროდონ შავლიშვილი, ვინაიდან მას მრავალი წყაფი, მლოდინი (არის, ცალკე გავყვეთ) ლეონი აქვს და ეს თანამდებობა მიუძღვის.

თუმცა რა ყოფილა ყველა ამის მიზეზი? საწყობის მმართველს პრეტენზიები ჰქონდა დანიშნული წელიწადში 200-300 მან. და იგი უნდა იყოს ამის მიზეზი, თორემ სარგებლობა რომ არ იყოს, დარწმუნებული ვარ ჩვენი სულიერი მამანი ზედ არც კი მიხვდებოდნენ, როგორც ყურადღებას არ აქცევდნენ მათდამი რწმუნებულ სამრევლო სკოლებს.

ამავე კრებას უნდა აერჩია სასულიერო სასწავლებლების, წევრები ნაცვალად დეკ. შიშკოვილისა და მღვდ. მისულაძისა, რომელთაც ვალა გაუფიქრებდა და ერთი მესამე აირჩიეს: მისულაძე, მ. ს. ალადაშვილი და ლ. დიმიტრიშვილი. აქედან საკათედრო ტაძრის ღვთაობა მოხუცებული და გამოცდილი მამა ი. შიშკოვილი აღარ აირჩიეს და ეს-კი, როგორც თვით მასწავლებლებმა და დამწმენდებლებმა სასარგებლოდ და მომუშავე პირი ყოფილა გამგებობაში და სასწავლებლისადმი ყველაზე მეტად უმადობდა.

ამავე კრებას უნდა აერჩია სასულიერო სასწავლებლის მმართველი.

აქედანვე წელიწადი უმადლეს სასწავლებლებში დიწყო 15 სექტემბრის და ამ დროისთვის თითქმის საბოლოოდ გამოირკვა სპეციალური სასწავლებლებში გაჯიბრებითი გამოცდის შედეგი. სასამართლო ილანდშია, რომ წელს ქართული სასწავლებლებში, სადაც შესვლა ათასწორი დაბრკოლებითაა გაძნელებული. წელს კი ქართველმა ახალგაზრდებმა გაიმარჯვეს უმეტეს შემთხვევაში და ასე განაწილდნენ: პეტროპოლისის პოლიტექნიკურში (ატაბატების შეჯიბრება) მიიღეს 10 კაცი; სამხედრო-სამკურნალო აკადემიაში—6; ელექტროტექნიკურ ინსტიტუტში—2 და 6-თა ინჟინერთა ინსტიტუტში—2 კაცი. სხვა წლებთან შედარებით ეს ძალიან ბევრია, თუ, რასაკვირველია, მღვდლებმაში მიიღეს იმისაც, რომ ზემოხსენებულ სასწავლებლებს ბევრი ხალხი ეტანება, ასე რომ თითო თავისუფალ ადგილზე საშუალოდ 8-10 მოხმარებული მიიღეს. მღვდლები გაცილდა ძნელი და უზარატესობა იმით ეძლევა ვინც ან სწავლის, ერთის მხრივ, ამისთანა პირობებით აიხსნება ის, რომ ზოგიერთ სპეციალურ სასწავლებლებში აქამომდე არ ყოფილა არც ერთი ქართველი. წელს კი ქართველი მოსწავლე ახალგაზრდა მარად მოეკიდა საქმეს და ყოველივე დაბრკოლებას სძლია. ეს მით უფრო სასიხარულოა, რომ, როგორც ჩვენ პრესაში არა ერთხელ ყოფილა

XVII საუკუნის შუა შედარებით კულტურით მაღლა მდგომარ ჩინეთი მოხეტიალეთა, ველურ მანჯურთა ტომში დაიბადა. მანჯურებს ჩინეთის იმპერიაში არაფერი შეუძლებიათ. მათ ძველ მთავრობის წარმომადგენლები არც კი ვაუდებდნენ, მათთან ერთად მფლობელებს ქვეყანას. რასაკვირველია, დამოუკიდებელი უფლება ჰქონდათ და განსაკუთრებული ადგილიც ეკუთვნოდათ სახელმწიფოში. ჩინეთის დამპყრობელთა კაცთა ჩამოგდების პრესიკი ეძლეოდა. ამ ჩამოგდებობაში აგრეთვე, "მანჯურ მტრებთან" საბრძოლველად რაზმებს, რომელთათვისაც 10 მილიონ ტელამდე იხარჯება. მეფის ტახტი და ყველა მნიშვნელოვანი მაღალი თანამდებობა მანჯურებს უჭირავთ. ამის კმაყოფილი ვერ იქნებოდნენ, რასაკვირველია, ჩინელი. XIX საუკუნის შუა ამ მიზეზით ტაიპინის აჯანყება მოხდა და ძალიანაც შეარყია აღმოსავლეთის ერთ მღვდლთაგანის მყოფობა.

1907 წელს პროვინცია ანჰუიში გუბერნატორი მოკლა ერთმა ჩინელმა. მთავრობა შეშფოთდა და გამოაცხადა, მანჯურთ ყოველ პრივი

ლეგიონი, ქართველებს ძალიან გვიყვარს სხვა და სხვა დარგის სპეციალისტები. ჩვენი მოსწავლე ახალგაზრდა აქამომდის თითქმის მარტო-შინელებს ტენტებდა და უმეტეს შემთხვევაში იურიდიულ ფაკულტეტს, ასე რომ იურიდიულ ფაკულტეტს მეტ სხელოდ აკავსებდა ური ფაკულტეტი დაარქვეს.

მეორე მხრივ, ის გულგრილობა, რომლითაც ექვსდობდა ქართველი მოსწავლე ახალგაზრდა სპეციალურ სასწავლებლებს, აიხსნება ჩვენ საზოგადოებაში გავრცელებულ ხმებით, სპეციალურ სასწავლებლებში შესვლა მეტად ძნელია. ეს ხმები, ცოტა არ იყოს, სიმართლეს მოკლებულია და საქმეა გაიფანტოს, რადგანაც ბევრს ახალგაზრდა აშინებენ და უკარგავენ სურვილს "ბედის ცისას". ჩვენი გავრცელებულია ხმები ვითომ სპეციალურში მოხვედრა რაღაც არაჩვეულებრივ შემთხვევას წარმოადგენდეს; როგორც ზემოთ ვთქვით, ეს ხმები სიმართლეს მოკლებული არიან. მართალია, გაჯიბრებითი გამოცდა შედარებით ძნელია, მაგრამ არაფერია გარანტირებული ნიჭი და ცოდნა არ არის საჭირო, რომ იქ მოხვედეს კაცი. ყოველ საშუალო ნიჭს ახალგაზრდას შეუძლიან, მაგრა მომზადების შემდეგ, იმედით იქნის, რომ გამოცდაზე გაიმარჯვებს.

მართალია, იქ სადაც ეტესტატების გაჯიბრება, ცოდნა არაფერს გიშველით, მაგრამ ეს მხოლოდ მარტო ორგან არის, დანარჩენში კი ყველაზე გამოცდილი გაჯიბრება და ყველაფერი ცოდნაზე დამოკიდებულია.

ეს წერილი საშუალო სასწავლებლებში მყოფი დასრულებული იგზავნება. ვამომიციდა დავიკო, რა გამოუტყვევო მდგომარეობაში არიან სოფელი ის ახალგაზრდები, რომელთაც საშუალო სასწავლებლებს ათავსებენ. ბევრს სურვილი აქვს უნივერსიტეტის მაგივრად, სხვა სპეციალურ სასწავლებელში შევიდეს, მაგრამ ზოგს პირობების უკონდილობა უშლის ხელს, ზოგს გაზრდილობა ხმები აშინებს და უმეტესობა ვერ აწარმოებს თავის სურვილს. შემოძლიან დავაწმენო ყველანი, რომ სიმძნელე ხმები გაზრდილობა ღია; იმათ, ვისაც სურვილი და პატარა შრომის მოკვარება თანა სდევს, ვუარევი არ შეშინდნენ და შეიძინონ იმდენი ცოდნა, რაც საჭიროა გამოცდილი გზამკვლელებისათვის. არა ჩვეულებრივი ახალ არაფერი ხდება, შრომა და მკვლევარება ყველგან ფანს კადის. ა. ჯაჭვამი.

ლეგიას მოგსპოთ. მაგრამ შიმშილია, მთავრობა დაშოშმინდა და ყველა ძველი დაპირება დავიწყა. ამ მიზეზების გარდა ჩინეთის რევოლუცია მიწის მფლობელობის უწყისობაშია და მოუწყობლობაში გამოიწვია. ეს საკითხიც ძალიან გამწვავებულია ჩინეთში. ანაირად, ჩინეთის რევოლუცია შედეგად ეკონომიური ინტერესების გამწვავებისა, რომელიც მიწის მფლობელობის მოუწყობლობითა და რკინის გზის ნაციონალიზაციით გამოიხატება. მეორის მხრივ დაიწყო ჩინეთის ეროვნულმა თავმოყვარეობამაც გაღვივდა და დამწვავებელი გათანაფრთხილება მოსთხოვა. აი, ყველა ამან გამოიწვია ის სისხლისღვრა და დავიდარება, რომლის მოწყვეტიც ჩვენა ვართ.

მართალია, მდგომარეობა ძალიან საშინაოა თუმცა. ყველა ქვეყნის გახეთქილი შოშოვს, აჯანყება მშვენიერის გეგმით სწარმოებს და წინასწარი მომზადება ეტყობა. სხვათა შორის, რევოლუციის მიზანი სამხრეთ ჩინეთის განთავსებაა. დინასტიის (რომელიც, როგორც ვთქვით; მანჯურთა ჩამომავლობას ეკუთვნის)

სხვა და სხვა ამბავი

ტომაშის სენატის რევიზიას აღმოუჩინა, რომ ომის დროს, სატახტო ქალაქის განთქმულ მახლობლად სახანო-ბაროს სახით ხარბიში გასაყიდა 5 ვაგონი თურქული და 3 ვაგონი ფრანგული გადატანა (არგე).

— ცარიკინში დააპატიმრეს ასტრახანის მიმავალი კახეთის ქალი ხრომეშინისა, მას ოთხი ახალგაზრდა ქალი ჰყავდა თანა. თუმცა ხრომეშინისა ქალაქში უსაქმოდ დარჩენილ ლამაზ ქალს აგროვებდა, ვითომ ადგილის საშოვნელად; ახლა კი გამოირკვა, რომ იგი კასპის მხარეს ჰყავდა საარსკოპოვისთვის (არგე).

— რევიზიის სათაბოროს პირველ სტადიის თაობაზე ამბობს: შეკითხვა სტადიის მთავრობის მოკვლის შესახებ ნაციონალისტთა და ოქტომბრისტთა საზოგადოებრივ ოქმად გადაიქცა. "ნოვოე ვრემეს" ძალიან უხარია, ოქტომბრისტებმა შეკითხვაში ხაზი გაუსვეს ებრაელების ტერორში მონაწილეობას. ვახუთი მათთან ბრძოლას მოითხოვს, მთავრობა დაატყვევოს, "ნოვოე" უკმაყოფილოა, ამ აუტო-ზაფრის დიხის არ არის სტადიის, რომელმაც იმ სადგომში, სადაც მეფე იყო, მკვლელობა შეუშვა.

— კურსკში ბოქსერული შეშოკვისა და ოგნიცეს სასამართლო წესი ნახევრით გამაწვარებელ რაზმში ყოფნა გადაუწყვიტა ტუხარ ქალ წამებისთვის.

დიდუბის პალმისი

გ ა რ ვ ე მ ო (ფიქტები).

მოხდა ის, რაც მოსალოდნელი იყო, რასაც ქართული ჰრესა დიდი ხანია წინასწარმეტყველებდა: დიდუბის ეკლესიის გარშემო ნაციონალურმა ბრძოლა და შეხეთქამ იჩინა თავი. ძაობა ეს სიყვარული უნდა სუფთედ ეკლესიაში, მტრობასა და მძულავრებას უნდა გაურბოდეს ყველა, ვინც კი ეკლესიას მიუახლოვდებოდა. ჩვენში კი, ამ უკუღმართ დროს, ეკლესია მძულავრების სახეად გადაიქცა. უსამოვო-ნა გრძნობას აღუძრავს ყველას ის ამბები, რომლებიც, დიდუბის ეკლესიაში მოხდა მნათეს არჩევის დროს. ქართველებმა სთხოვეს მღვდელს მი-რიანაშვილს გადაედო მნათეს არა ჩვენები იმ დრომდე, სანამ ომბრა-პროკურორისაგან აღძრულ საჩივარზე პასუხი მოვიდოდა. მღვდ. მი-რიანაშვილმა შეუძლებლად სცნო ამ თხოვრის დაეპყროვლება, რადგანაც სასულიერო მთავრობისაგან მას სათანადო განკარგულება არა ჰქონდა მიღებული. კეთილი და პატრიარქის ამის შემდეგ, მგონია, ეკლესია არავის დაემაღებოდა, რომ არა ჩვენები მოხდებოდა. მაგრამ, — დახედი სიერსა, — საქმე სულ სხვადაა. რად დატრიალდა, დამწვრება რაოდენობის გამოკვლევის დროს აღმოჩნდა, რომ ქართველები უფრო ბევრი ყოფილან, ვიდრე

საწინააღმდეგო პროკლამაციებით მოუწოდებდა მთელი ჩინეთი. მთავრობას თავგზა აუბნა და არ იცის რა ჰქმნას, რა გზას დაადგეს და რა გამოაცხადოს. რეგენტი ბრძანებს ბრძანებაზე ჰგზავნს აქეთ-იქით, მაგრამ ამ ბრძანების რეალიზაციის კილო აქვს, ეტყობა მბრძანებელს სრულიად არა სურს, — ამისკენ უბნო. ოფიციალური, რასაკვირველია, ქვეყნის დამშვიდებისა სცდილობენ. აი ერთი მთავარი რას ამბობს: "დინასტიის ჩამოგდება შეუძლებელია. ხალხი დედაბრძოლა მოკლავს მატყვას სცემს 10 ათასის წლის მის სიწმინდეს". თუ რა სიყვარული და მოკრძალება აქვთ მანჯურთა ჩინელებს — პირველთა აწიოკება და დანგრეული სახელით მოწოდება, უკანასკნელ დროს საქმე ისე გამწვავდა, იმპერატორის ოჯახობა თუმცა გასაქცევად მზად არის და რაც რამ ძვირფასეულობა აქვს, ინახავს, გამოამაღლებოდა.

ჩინეთის მთავრობა ძალიან სცდილობს საქმეში უცხოელებს, ევროპის სახელმწიფოები ჩაიროს და ამანარად დააწიოს თავი კარზე მომდგარ უბედურებას. მაგრამ სახელმწიფო

რუსები, თუმცა აგლოს კავკასია და მისი მოახლოებული ყოველთვის ირწმუნებოდნენ, დიდუბის მრევლი უმრავლესობას რუსობა შეადგენს. ეს სრულიად საკმარისი გამაღმარა, რომ რუსების ერთი წაწილს არჩევენ უბრალო ეთქვა და დემონსტრაციულად წასულიყო. არ ვიცით, რამდენად მოსახერხებელია და ქრისტიანული დემონსტრაციის მოხდენა საეკლესიო საკითხების გამორკვევის დროს. მაგრამ, ეს თქვათ რამდენიმე კაცი ისე გაქანდებოდა, რომ არჩევენ დემონსტრაციულად თავი დაანება. ვანა ეს საბუთს აძლევდა მღვდ. მირიანაშვილს არჩევენ შემდგომთვის გადაედო? — იქნებ ქართველებს გააღმარა, ბევრი ისეთი რუსიც დარჩა, რომელნიც დემონსტრანტებს არ თანაუგრძნობდნენ და მნათეს არჩევა იმ დღესვე საჭიროდ მიანდათ. რატომ იმით არ დაუჯერა მღვდ. მირიანაშვილმა და რაღა რამდენიმე წყვილია, პატრიარქისთვის? — დაარღვიო წესი და სამართლიანობა? თუ მღვდ. მირიანაშვილს ნაბრძანები ჰქონდა იმ დღესვე აუცილებლად აერჩიათ მნათეს, აღარც რუს პატრიარქი? ბოღვისთვის უნდა მიექცია ყურადღება და შესდგომოდა არჩევენ ის იმ შემთხვევაში, თუ აღარც ერთი რუსი არ დარჩებოდა. როგორც ეტყობა მღვ. მირიანაშვილს ვერ შეეძლო გადაედო არჩევენ, რადგანაც ქართველების შემდგომლობა და თხოვნა არ შეიწყნარა. მაშ, რამდენიმე მკერაო პატრიარქმა? როგორ გადაახვედნა კანონიერ გზას?

ცხადია, აქაც სწორედ იმ უმადლეს მოსახერხებელს ჰქონდა აღდგომა, რადგანაც ამ რამდენიმე ხნის წინად სწერდა ბანაშინური თავის "რელიგია". დეი, აწარმოვან თანავეთ უმადლესი პოლიტიკა, დეი აქაურმა პატრიარქებმა? ეკთონთა თვითნათი პატრიარქული? საქმე, მაგრამ ჩვენ უბრალო მომავდენი რა შეუშვათ? რად აგვაიბა მა მღვ. მირიანაშვილმა შეუშვათ — და რად მიქცეს პირში ისეთის პრთ, რომელთაც იმდენად საეკლესიო საკითხები არ აინტერესებთ, რამდენადაც პოლიტიკანობა? ვითხოვეთ არჩევენის გადადება, გვიპასუხებს, არ შეიძლება. რამდენიმე რუსი გაიბუტა და ვაიდა, მაშინ კი არჩევენები გადადეს. რა არის ეს, თუ არა პოლიტიკანობა? რომელსაც ვერც ერთი გულწრფელი მორწმუნე ვერ შეუშვებდა.

აი, სასამოვნო ამბები არა ხდე და დიდუბის ეკლესიის გარშემო, და სწორედ დამნაშავეა ღმერთისა და აღმაშენის წინაშე ის, ვინც ეს უშველესი საშოკველო ქართველების ამ დღეში ჩაგდო.

მარტოვანი.

უარს ამბობენ, ჩინელმა რევოლუციონერებმა საქმე მშვენიერად მოაწყეს და მიზეზს არ აძლევდნენ სახელმწიფოებს მათ საქმეში ჩარევისას. წინად რა მოძრაობაც კი დაიწყებოდა, ბოლოს და ბოლოს უცხოელთა საწინააღმდეგოდ გადაიქცეოდა ხოლმე. ახლა კი რევოლუციონერებმა გამოაცხადეს, ვინც უცხოელს ხელს ახლებს, სიკვდილით დასჯილი. მთავრობა პროვოკატორობასაც არ ერიდება და უცხოელთა საწინააღმდეგო მოძრაობის გამოსაწვევად არაფერს ზოგავს, მაგრამ ჯერ ვერაფერს გამოცხადებდა. რევოლუციონერებმა ახლახან ასეთი ბრძანება კი გასცეს: რომელი მანჯურიც ახალ მთავრობის არსებობას აღიარებს — ხელს წუ ახლებოთ. ეხლა ჩინეთის ბევრ პროვინციაში რესპუბლიკა არის გამოცხადებული. ყველაფერი დროებითი მთავრობა დაინიშნა; ამ დროებითი მთავრობა უკვე — ანტონა ზოგიერთ სახელმწიფოთა წარმომადგენლებს, ახლა მე ვარ სახელმწიფოს ბატონ-პატრონი და ძველი მთავრობის მიერ აღებული ვალის გადახდელიც მე ვიქნები. ეველი სახელმწიფოთა თვის სახედრო ძალებს ჰგზავნიან

ბაბუა საგუთი და მარიამის ხმელეთი

(ლინგვისტიკის თვალთ)

საფრანგეთის ეთნოგრაფიული საზოგადოების მიმდროებით ბარონ დე ბაი (Le Baron de Baye) 1904 წ. ისევ ვრა აფხაზეთში და სახსოვრად დასწერა წიგნი Le Abkhazie. ბარონი გვიამბობს (გვ. 39), იმ სოფლად, რომელსაც ეწოდება ქალდა ხვარა, ერთი ზე დგას მეტად ხნერი, მზავლო რტოვანი და ფესვებ გართმეული; აფხაზებს წმინდად ზიანით დედასთან ახრება, ხოლო მეგრელებს მწიფებს. რათა, ჰკითხულობს ავტორი, იმათა, დასძენს თითონე, რომ ამ სახელწოდებით ერთი მეგრული გვარია, რომელსაც, როგორც თქმულება არის, ეკუთვნოდა წმიდა ქალწული.

ისე ჰგავს, იესო ნაზარეტელის დედა გვარად მხედის ქალი ყოფილიყვის. საკვირველია, არა? სად მხედები და სად ღვთის მშობელი! მაგრამ თქმულება ყოფილა და რას ვიქმით.

ესეა გნახოთ, ამ თქმულების რამდენად მიუძღვის სიმართლე. ინგლისის წარჩინებულმა მეცნიერმა ორიენტალისტმა სეისმა დასწერა თხზულება საეოლო დავიწვე: მულის სამეფოს ისტორია, რომელიც შეეხება ხეთის ხალხსა და სადაც ის ახრია ვატარებული, რომ ხეთის ხალხს ძველად თვით იერუსალიმად ჰქონდა მიტანილი თავი. ის ახალშენები, დიდი განათლებილი და კულტურის პატრონი იყო და, სხვა არა იყვის რა, დიხს სახსოვარი მიიყი, რომ ის ქალი, რომელმაც შექმნა კაცთა ნათესავს იესო მაცხოვარი, ხეთელი იყო გვარტომადო.

ხეთი ნათესავი იყო ურართუსი, ანუ ურ ჰალდუსი, რომელიც აგრეთვე ძლიერი და კულტუროვანი ხალხი ყოფილა ძველად. ირთავ ხალხს მეცნიერნი მსოფლიან აწინადელ სომეხთა და იმერ-ქართველთა მონათესავედ, სეისიც ამაბს, ხეთის ლურსმული წინაწერების ენა ერთსავეა ურბალდუს ლურსმური წინაწერების ენას. ქართულ სიოხურის ნა აესაობა დღეს მეცნიერთათვის კი არა, უბრალო სიკვდილის შევილისთვისაც ცხადია, თუ შეუსწავლია.

ხედი წმინდა ქართული სახელი ქვეყნისა, სადაც სცხოვრობდა ხალხი ხე, სომხური გამოქმეით მამ, რომლისაც ხე უდრის ე ქართულ ხმას. ასე რომ დღევანდელი ჩვენებური ხმა ძველად რთული ხმა ყოფილა ისე, როგორც ხე, რომელიც უდრის უა ხმებს. აი სომხურ ქართული

ჩინეთს თავის ქვეყნებდამთა დასაცველად, თუმცა, როგორც ვთქვით, რევოლუციონერთა მხრით საფრთხე არა მოულოთ რა.

რევოლუციონერებმა უკვე დააარსეს "შუგულის რესპუბლიკა" და სტახტო ქალაქად უჩანი გამოაცხადეს (ხანკაუს ახლო მდებარე ქალაქი). დროებით მთავრობას სათავეში ლი ხუნჩანგ ხენგი და სამოქალაქო გუბერნატორი ხვანგიუდგას. ამას წინად, რევოლუციონერებმა პროკლამაცია გამოცეს და შემდგეს ამბობდნენ: აჯანყების მიზანი — მანჯურთა დინასტიის განდევნა. შუგულის რესპუბლიკის დაარსება, მსხვილ მიწისმფლობელობის დანაწილება, ძველ ჩვეულებათა გაუქმება, მონობის და წამების მოსაშობაო.

განახორციელებენ ამ პროგრამას, ან შესძლებენ მის გახორციელებას, საზოგადოდ? ამას ახლო მომავლი დავანახებ.

ქ. რ.

ფელსაც 400 მილიონიან ნაწილად
ფოს მართვა-გამგეობა მიწვევას
ფელსი, ამიტომ ჰფიქრობენ, მან-
ურთა დინასტიის დაცვა ჩინეთს
ამდენივე რესპუბლიკად დაყოფს
ა სახმწიფოში დიდის ხნით ქაოსი
მეფედებაო.

ლონდონში ჰფიქრობენ, ჩინეთის
თავრობის მდგომარეობა უნუგე-
ოლო ხაზინას თურმე. ფული არა
ქვს.

სახლმწიფოთა მოთხოვნისამებრ
ეთა გამგეობებმა პეკინს თავის
მართლდგენლებს მისწერეს, სესხის
სტემის ნუ იკისრებთო.

საქალაქო დამ

ში საიდ-გაშის გგემის თაობაზე,
ლომელსაც ოსმალეთის რუსეთთან
შახლოვება ჰსურს ფედერაციის
რეჟიმის ნიადაგზე. ყველა გზითი
შის თაობაზე მსჯელობს და საკითხს
ჩრევს, მაგრამ ეკვით ეპყრობა ამ
საქმეს. ზოგიერთი ამბობენ, ზოგ
მემთხვევაში ამ გგემის განხორციე-
ლება გადაჭრელ გავლენას იქო-
ნებს ბულგარეთის პოლიტიკაზეო.

ამ გგემის ნამდვილად, ჟა არა მხო-
ლოდ ქალაქზე, განსახორციელე-
ბლად უბრველესად საჭიროა მიკე-
დონის ქრისტიანთა თანსწორობა
გამოცხადდესო. სოციალისტებს ძა-
ლიან საგულისხმოდ მიანიათ სტამ-
ბოლის პარლამენტის ბულგარელ
დებუტატის ვლახოვის მეკადნიეობა
რომელიც ბლკანეთის ფედერაციის
სასარგებლოდ საპროპაგანდო ლიგას
აარსებს.

ამ დღებში სოციალისტებს უნ-
დათ ფედერაციის სასარგებლოდ მა-
ნიფესტაცია მოახდინონ. ამ მანიფე-
სტაციაში მეზობელ სახელმწიფოთა
სოციალისტების წარმომადგენლებიც
რომლებს მონაწილეობას, შეიძლება
რუსეთისა და ავსტრიის სოციალისტ-
ებმაც მონაწილეობა მიიღონ.

საქმის გარუღლება.

ბუქარესტიდან ლიონში გოლქს-
ბლაც“ დებეში ატეკობნიებენ; მე-
ფრეს ჯერ გენერალთან ლაპარაკის
დროს და მერე ერთის ჟურნალი-
სტისთვის უთქვამს, ბალკანეთში
მოსალოდნელია გაზაფხულზე მდგო-
მარეობა გამწვავდეს და ახლოვე სა-
ჭიროა თადარიგის დაქვითაო.

რუსეთზე სილოვება. აზრია.

გაზ. რუსეთზე სილოვებში“ და-
ბეჭდილი წერილი ტრიპოლის ხა-
ფანგი“. იგი ტრიპოლის იტალიელ-
თა მდგომარეობაზე სწერს: ტრი-
პოლი ნამდვილ ხაფანგად გადაქცე-
იტალიას; იტალია აფრიკაში სასი-
მოვნო გასიერებით ჰფიქრობდ
თავის გართობას. ოსმალური და
მორჩილების სრულიად არა ჰფიქრო-
ბენ და როგორც სჩანს არც სანა-
ვაზე აკლიათ. 10 თასის კაცის გა-
მოკვება ადგილობრივ ქონებითა და
სანოვავით მათთვის ძნელი არ არის.

იტალიელთა დამხმარება.

ფრ. კაბიტ“ იუწყება, ტრიპოლ-
ში იტალიელთა ჯარი დაშინდელ
დაზარალდა და ოსმალთა იერიში
დიდის გაქირებით მოიგერიოო.
იტალიელებს ეგონათ, მკვიდრთ და
ხერეთითა და სხვა სისასტიკით შეა-
შინებდნენ, მაგრამ ამან უფრო
გამაჟვარა მცხოვრებნი და ფანატიზმ
გამძლიერა. ამჟამად, 80 თასს
არაბები ბრძოლაში მონაწილეობისა
თვის ოსმალებს შეუერთდოო.

დამკვეთი

აივრბი, დებეშთან ხაფანგობა!

18 ოქტომბერი.

საზღვარ-გარეშე.

კანია. სახალხო საკრებულომ გრ-
ხმად მიიღო დეკლარაცია, დეკლარა-
რეჟიმის გაცემდება ძლიერ სახალ-
ხო და მითი დამჯეგ შეიძლება მის
დოდ მშენ, თუ სხედეშეიფიანი კრ-
ტეს საერატეთთან შეერთებას ადარ-
ბებო.

ბაროზი. ფიქრებმა 25 ოქტ-
ბრისთვის შედგას მასწავვე და
ქრეტს ხედე მოაწერა.

